

Ienni az emberek! Hiszen igaz, nem a legkellemeesebb megázni, a havas jeges-
eső meg éppenséggel nem tartozik a legnagyobb élvezetek közé, de ezt a tüle-
kedést, kíméletlen vadságot még akkor sem értettem volna meg, ha tüzes vasak
potyogtak volna le az égből. Egy idős asszony ijedten szorította magához gyer-
mekét, rimánkodó szemekkel nézett felém, mintha segítségemet kérte volna; ebben
a percben engem irigyel, akit nem lökdösnek, akit nem taszítanak, pedig én is
ázom... A hajóhid végén pedig ostoba nyugalommal állták útját az embereknek —
a jegyszédők. Senkit sem engedtek, amíg a jegyét át nem adta. Ha okosan, nyu-
godtan irányították volna a kiszállást, félidő alatt mindenki a parton lehetett
volna. Akár a váróteremben is, ahol az eső ellen védve lettek volna. Legalább
az asszonyok, a gyerekek itt várhatták volna meg a vihar elvonulását. De a
férfiak, akik a hajón bizonyára francia kedvességgel tették a szépet és epekedő
pillantásokat vetettek a nőkre, egy kis esőtől vadak lettek. És ostobák, hiszen
ha mindenki tolakszik, senki sem tud előre jutni . . . Amikor én ezt a kiszál-
lást láttam, ezt a kíméletlen-ostoba *tohuva bohu*-t, Európa jutott eszembe, az
a kíméletlen-ostobaság, amellyel minden állam magát akarja mi-
előbb a vihártól megmenteni és a sorból kilököni, hátraszorítani a
többit. És a jegyszédők jutottak eszembe, akik még azokat is megállítják, akik
már a part szélén állnak és ha leléphetnének a hajóhídról, nemcsak nekik lenne
jobb, de útát engednének a többieknek is. Európát az 1914-ben kezdődött vihar
alaposan végigverte, a híd, amely a partra vezet, sajnos, hosszabb, mint a genfi
hajóstársaság hajóhídja. De a leghosszabb híd is partra vezet, csak szaporán
kell lépni. Szaporán, és okosan. Mindig előre. És nem közbe-közbe jobbra rúgni
egyet, amiáltal időt is veszítünk és ami a szomszédokat is arra készíti, hogy
ők is rúgjanak egyet. Ebben a *tohuva-bohu*-ban nem előremenésre használják
a népek az energiájukat, hanem arra, hogy rúgjanak és védekezzenek.

Ott, a genfi hajónál, az emberek tülekedését nézve, világosodott meg előt-
tem, hogy Európának arra lenne most szüksége, hogy valaki rászóljon a tülekedő,
egymást taszigáló emberekre és odakiáltsa a népeknek: a vihar, az eső végigvert
rajtatok, ne üssétek tovább egymást, ne akariatok a többiek rovására előremenni,
hisz akkor mindannyian hátraszorultok, hagyjátok előbb a gyöngé-
ket kiszállani, és amíg a partravezető hidon vagytok, férjetekek meg egy-
mással békében, mert különben valamennyien a vízbe estek . . .

Aznap este kezdtem hozzá *Magyarország 1930* című tanulmányomhoz,
amelyben azt a Magyarországot írom le, amely a partravezető hídnak elején
van és ijedt pillantással néz a partonállókra. Ezt a tanulmányt pedig követni
fogja az *Európa 1930*, amely az egész *tohuva-bohu*-t leírja és odakiáltja Európa
népeinek: elég volt az ostobaságból, mindenki a partra ér, nincs olyan vihar,
amely el ne múlték, az Isten életre teremtette az embert és nem szenvedésre, csak
ti, emberek, is értsétek meg az élet törvényét és ne akarijátok ti a hídról a
vízbe dobni az élőket.

. . . Megint itt a tavasz és bár a napnak még csak fénye van, de ez a fény
már igéri a tavaszt, a meleget. Hiszek a tavaszban és az eljövendő nyárban.

(Budapest.)

Dános Árpád.

Középeurópa-Intézet. A középeuró-
pai államok gazdasági és kulturális
együttműködését propagáló *Mittleuro-
pa-Institut* (Bécs, Anna-gasse 5) nem-
rég a nagy nyilvánosság elé lépett há-

rom kiadványával, amelyek *Mittleuro-
päische Wirtschaftsfragen* sorozat-
címmel a középeurópai posta, vasút és
víziútak kérdésével foglalkoznak. Nagy
örömeinkre szolgálhat az a hatékony

részvétel,, amely magyar részről az intézet munkájában megnyilvánul. A kiadványokból — amikre még visszatérünk — kettőt Hantos Elemér írt, a harmadikat pedig ugyancsak ő szerkesztette, Dormándy Géza, Erekly Károly, Maurer Gyula, Szana Sándor, Végh Károly és mások közreműködésével. A *Mitteleuropa-Institut* céljával tűzte ki, hogy tudományos kutatással Középeurópa gazdasági és kulturális helyzetét tanulmányozza és keresse az eszközöket, amelyek — az egyes államok politikai önállósága mellett — a középeurópai népeket a gazdasági és kulturális közösség felé irányítják.

Volnovich Géza írja a B. H.-ban (*A répa-csata*, febr. 8): Régen egy huszholdas gazda jól megélt a földjén, fia is ráházasodott, talán két fiú is. Ma? Ma a fiúk otthagyják apjukat, hogy éljen meg a földjéből, ha tud, ők elmennek a városba munkát keresni, amit a már ottlevők sem találnak. És egyre nagyobb mértékben áll elő nálunk az a fonák helyzet, hogy nemcsak a gyárakból, hanem a földekről is egyre nagyobb számban özönlenek elő a munkanélküliek, akiket a föld nem bír eltartani.

Egy amerikai ujság írja, hogy az ottani mezőgazdaság helyzete igen súlyos és most már csak egyetlen remény van, hogy — rossz termés lesz. Azelőtt az agrár-népek a májusi esőt a templomokban kérték, mert attól függött a boldogságuk. A májusi esőtől, amely bő termést hozott. Az amerikai farmer az ég felé néz és a májusi fagyot, a jégverést várja. Mert akkor rossz lesz a termés, és kevesebb lesz a búza.

Ungarisches Wirtschaftsjahrbuch. Budapest, 1930. 8° 528 l. — A Magyarországról szóló üdengen nyelvű kiadványok között a leghasznosabbak közé tartozik az Ungarisches Wirtschaftsjahrbuch, amely már évek óta jelenik

meg Gratz Gusztáv kiadásában. Az évkönyvnek főleg a külföld informálása lévén a célja, az olvasó szívesen elnézi neki a több szerző tollából megjelenő kiadványok szerkezeti hibáját, amely az egyes tanulmányok feldolgozásának és terjedelmének egyenetlenségében jelentkezik, annál is inkább, mert a kötet nagyon sok olyan dolgot is tartalmaz, mely a magyar olvasóra határozott értéket jelent. Az idei kötet első helyén Gratz Gusztáv általánosságban ismerteti a magyar közgazdasági helyzet alakulását, a következő cikkekben pedig Gyárfás József, Marschall Ferenc, Nagy Iván Edgár, Mutschenbacher Ferenc a mezőgazdaság aktuális kérdéseivel foglalkoznak. Az iparra vonatkozó tanulmányokat Farkasfalvy Sándor vezeti be az 1929. évi iparstatisztika eredményeinek ismertetésével. Ezt követi Lengyel Géza cikke a konjunkturakutatásról, Szterényi József cikke az iparfejlesztésről és Ferencczi Izsó tanulmánya a magyar vámpolitika céljairól és törekvéseiről. Az állami pénzügyeket az évi kötetben Kállay Tibor, a pénzügyezetek viszonyait Éber Antal, az érték- és devziapiac alakulását Beck Róbert, a háboru utáni esztendőök tökeképződését pedig Kresz Károly ismerteti. Budapesten kívül ez évben foglalkozik első ízben az évkönyv behatóbban a vidék viszonyaival. Tonelli Sándornak van a kötetben egy hosszabb tanulmánya a nagyobb vidéki városok gazdasági életéről, Pásztor Miksának pedig a vidéki pénzügyezetek életéről. Egyrészt a feldolgozott anyag természeténél, másrészt a szerzők szemlélyénél fogva az évkönyv nem tartozik az úgynevezett propaganda-nyomtatványok közé, viszont adatainak exaktsága és a feldolgozásának szakszerűsége révén nagyon jó szolgálatakat van hivatva tenni Magyarországon objektív megismertetése körül.

(Szeged.) T. S.